

Het referentiekader kent vier niveaus taal en drie niveaus rekenen. Het vierde niveau rekenen betreft wiskunde en is niet opgenomen in het referentiekader. De niveaus zijn gekoppeld aan de onderwijsvormen.

Onderwijsvorm	Referentieniveau taal	Referentieniveau rekenen
basisonderwijs	1F en 2F	1F en 1S
speciaal basisonderwijs	1F en 2F	1F en 1S
praktijkonderwijs	1F	1F
vmbo, mbo-2, mbo-3	2F	2F
havo, mbo-4	3F	3F
vwo	4F	3F

Bron: Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen (2010)

Niveau 2F neemt een speciale plaats in binnen het referentiekader. Het beschrijft datgene wat alle Nederlanders op het gebied van taal en rekenen moeten kunnen en kennen om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijke verkeer. Niveau 2F wordt gezien als het algemeen maatschappelijk functioneel niveau.

Recht doen aan verschillen

De expertgroep wil dat de eenduidigheid in het referentiekader niet leidt tot onvoldoende uitdaging voor leerlingen die een niveau al beheersen. Om die reden zijn er twee niveaubeschrijvingen opgenomen in het stelsel: fundamentele niveaus (F) en streefniveaus (S). Het F-niveau geeft een minimumniveau aan dat alle leerlingen dienen te bereiken. Het S-niveau geeft een streefniveau aan voor leerlingen die meer in hun mars hebben. Verderop in deze paragraaf vindt u informatie over de verschillen tussen de F- en S-niveaus. Wilt u leerlingen uitdagen die een bepaald niveau al beheersen? Maak dan bij hen gebruik van de beschrijving van het eerstvolgende niveau.

Bij de ontwikkeling van het stelsel was de expertgroep zich er terdege van bewust dat het fundamentele niveau voor een bepaalde groep leerlingen soms nog te hoog gegrepen is.

Het gaat bijvoorbeeld om leerlingen:

- ▲ die met een achterstand het primair onderwijs binnenkomen,
- ▲ van buitenlandse afkomst die het reguliere onderwijs instromen (in alle sectoren),
- ▲ in het speciaal onderwijs,
- ▲ in het praktijkonderwijs,
- ▲ in het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo),
- ▲ die opleidingen volgen op niveau 1 in het mbo.

In het advies van 2008 raadt de expertgroep aan om verder onderzoek te doen naar de gevolgen voor deze groepen leerlingen. De expertgroep gaat er in principe vanuit dat de niveaubeschrijvingen op de meeste van deze leerlingen van toepassing zijn. Zij baseert dit op de gebleken resultaten van effectief onderwijs. Het stellen van heldere doelen, vroegtijdig signaleren en interveniëren en effectieve instructie kunnen ervoor zorgen dat een grotere groep een hoger niveau kan halen. Met andere woorden, als het onderwijs aan deze leerlingen effectiever wordt, zal een groter aantal in staat zijn het fundamentele niveau te bereiken.

Er is een groep leerlingen die zelfs met effectief onderwijs niet in staat zal zijn om aan het eind van groep 8 referentieniveau 1F te behalen. Het gaat om leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. In opdracht van het ministerie van OCW heeft SLO in 2010 en 2011 onderzoek gedaan naar deze groep leerlingen. In het project Passende Perspectieven heeft SLO de referentieniveaus voor deze groep leerlingen uitgewerkt. In paragraaf 1.2.2. lichten we de leerroutes die SLO voor deze leerlingen ontwikkelde verder toe.

(Zie ook: www.taalenrekenen.nl)